

Statenmededeling

Onderwerp

Update brede herstelaanpak Corona Brabant: de Actie- en investeringsagenda B5 en M7 en de BOM.

Datum

2 maart 2021

Documentnummer

GS: 4834605

PS: 4849828

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

De aanpak van Gedeputeerde Staten gericht op een herstel van Brabant als gevolg van de Coronamaatregelen op de korte en middellange termijn, en daarbinnen in het bijzonder van Actie- en investeringsagenda Coronaherstel van de provincie, de B5 en M7 gemeenten en de BOM.

Aanleiding

De lockdown houdt aan. Inmiddels zijn er ruim 3 maanden maatregelen van kracht om samen het coronavirus onder controle te krijgen. De maatregelen hebben brede impact op de Brabantse samenleving en economie. De eerste lichtpunten komen in beeld. Steeds meer mensen, met name kwetsbare Brabanders, hebben inmiddels een vaccinatie ontvangen. Intussen zijn de basisscholen weer begonnen en mogen middelbare scholen weer fysieke lessen starten.

Sinds het voorjaar van 2020 informeren we u regelmatig over de coronaherstelaanpak van de provincie. De voorgaande [statenmededeling](#) hierover dateert van 15 december 2020. De provincie kiest voor deze aanpak waarbij zij, aanvullend op de acute noodsteun van het kabinet en gemeenten, de aandacht geeft aan het opvangen van de effecten op middellange en lange termijn. De maatregelen van de provincie zijn gericht op verbinding, innovatie en op herstel van de veerkracht van de Brabantse samenleving.

Een belangrijk onderdeel van de totale coronaherstelaanpak is de Actie en investeringsagenda, waar het college van GS de afgelopen maanden samen met de B5 en M7 gemeenten en de BOM aan heeft gewerkt. Deze agenda is eind februari met de gemeenten afgerond en overeengekomen. Met deze mededeling informeert het college van GS u over de inhoud ervan.

Eveneens schetst deze mededeling de perspectieven voor het vervolg, op weg naar een perspectiefnota 2021.

Datum

2 maart 2021

Documentnummer

GS : 4834605

PS : 4849828

Bevoegdheid

GS zijn vanuit hun uitvoerende rol bevoegd om samenwerkingsafspraken met regionale partijen te maken. Daar waar nodig zullen separate voorstellen aan uw Staten worden voorgelegd.

Kernboodschap

1. *Provincie, B5 en M7 gemeenten en de BOM stellen een gezamenlijke Actie- en investeringsagenda Coronaherstel vast.*

Het afgelopen half jaar heeft de provincie intensief samengewerkt met de B5 en M7 gemeenten en de BOM om tot een gezamenlijke Actie- en investeringsagenda met daarbij een lijst van projecten te komen (zie bijlage). Tijdens een bestuurlijk overleg op 25 februari jl. hebben de samenwerkende partijen de agenda gezamenlijk vastgesteld. Op 2 maart heeft GS de provinciale instemming met de agenda bekrachtigd.

2. *De agenda richt zich op de versnelling van vijf samengestelde kernprojecten met circa 80 aanpalende lokale projecten binnen de thema's digitale bereikbaarheid, weerbare arbeidsmarkt en vitale en duurzame steden.*

De samenwerkende partijen richten zich in een eerste fase op drie urgente en actuele thema's: digitale bereikbaarheid, weerbare arbeidsmarkt en vitale en duurzame steden. Men verwacht met name op deze thema's snel en effectief aan een herstel te kunnen bijdragen en ook snel zichtbare resultaten te boeken, omdat veel projecten al lopen of in een opstartfase zitten.

De eerste tranche bestaat uit vijf samengestelde provinciebrede kernprojecten en een 80-tal (deels lokale) aanpalende projecten.

Laatstgenoemden hebben we ingedeeld in drie categorieën:

Type 1) Projecten waarvoor reeds financiële middelen beschikbaar zijn bij gemeenten en provincie en daarom snel van start kunnen,

Type 2) Projecten die we verwachten te kunnen co financieren met middelen uit Europese coronaherstelfondsen, en

Type 3) Potentiele projecten die verdere uitwerking behoeven en waarover we nog procesafspraken moeten maken met de gemeenten.

De vijf kernprojecten zijn:

- 1) Versnellen realisatie BrabantRing,
- 2) Brabant Leert,
- 3) Verduurzaming bestaand Brabants vastgoed
- 4) Impuls gezonde en vitale binnensteden en
- 5) Verbeteren van ventilatie en verduurzaming van scholen.

Deze vijf kernprojecten lichten we hieronder kort toe.

Versnellen realisatie BrabantRing

De BrabantRing is een infrastructuur in de vorm van een open en digitale marktplaats voor schaalbare connectiviteitsoplossingen en maatschappelijke digitale diensten via bestaande glasvezelverbindingen. De aanleg maakt het mogelijk om digitaal werken en dienstverlening op afstand (met name relevant voor de zorg en welzijn) op een veilige manier te kunnen leveren. De kernactiviteiten van dit project bestaan uit de oprichting van de Brabantse Fiber Exchange (een gezamenlijke onderneming samen met de B5), de realisatie van opstappunten en (proces)ondersteuning bij de realisatie van city-ringen. De benodigde investering van de provincie in dit project ramen we op maximaal € 4,75 miljoen, waarvan € 0,5 à € 0,75 miljoen voor de participatie in de Brabantse Fiber Exchange (BFX) en € 4 miljoen voor de opzet van een kredietfaciliteit voor de exploitatie van BFX. Deze middelen worden gedekt vanuit de Uitvoeringsagenda Data-economie. Op 16 maart a.s. ligt tijdens de Summit Digitale Stad van Brabantstad een voorstel voor over de oprichting van de BrabantRing. Conform artikel 158 lid 2 van de Provinciewet zullen we uw Staten via een separaat statenvoorstel in de gelegenheid stellen om eventuele wensen en bedenkingen te uiten met betrekking tot de financiële participatie in BFX.

Brabant Leert is een digitaal scholingsplatform, dat zich richt op het om- en bijscholen van de (potentieel) werkende Brabander op het gebied van (digitale) werkvaardigheden. Doel is het vergroten van de inzetbaarheid van het arbeidspotentieel. De kernactiviteiten van dit project betreffen de doorontwikkeling van het huidige platform met het versterken van de ondersteuningsstructuur, samen met de arbeidsmarktregio's, en het realiseren van scholingsaanbod op concrete locaties/ campussen met onderwijs en bedrijven. De benodigde middelen ramen we op € 2 mln. voor de doorontwikkeling van het platform en de ondersteuningsstructuur. Daarnaast is voor projecten een bedrag van ruim € 5 mln. gereserveerd in de reserve beleidskader Economie 2030 om op concrete locaties met bedrijfsleven en onderwijsinstellingen programma's te ontwikkelen. Bij de uitvoeringsagenda campusontwikkeling, die u dit voorjaar ontvangt, zullen we u informeren over de voorwaarden waaronder we deze middelen beschikbaar willen stellen voor deze concrete projecten.

Het project Verduurzamen bestaand Brabants vastgoed is in eerste instantie gericht op particuliere woningen, VvE's en maatschappelijk vastgoed. De kernactiviteiten van dit project betreffen de opzet van een Brabantbreed financieringsinstrument en het doorontwikkelen van de regionale infrastructuur van energieloketten. De omvang van het financieringsinstrument schatten we op € 59 miljoen en de kosten voor de realisatie van regionale energieloketten op € 2 mln. We starten met pilots in de gemeenten op basis waarvan bepaald wordt op welke manier de energielokketen worden ingericht en welke omvang en dekking het revolverende fonds gaat krijgen. Deze dekking zou mogelijk uit het Energiefonds van de BOM kunnen

Datum

2 maart 2021

Documentnummer

GS : 4834605

PS : 4849828

komen, eventueel aangevuld met een bijdrage vanuit de immunisatieportefeuille. Indien we constateren dat inzet van de immunisatieportefeuille wenselijk is, sturen we u een separaat statenvoorstel, zodat uw Staten zich erover kunnen uitspreken.

Datum

2 maart 2021

Documentnummer

GS : 4834605

PS : 4849828

Het kernproject Impuls gezonde en vitale binnensteden met aanpalende projecten sluiten aan op de aanpak van de stedelijke transformatie, waarbij we het revolverend investeringskrediet van het Ontwikkelbedrijf willen inzetten. De inhoudelijke en financiële kaders van het investeringskrediet zijn vastgelegd in het beheerstatuut van het Ontwikkelbedrijf en de Bestuursopdracht "Terugdringen woningtekort en leegstand & participeren in transformaties", die op 8 mei 2020 door uw Staten is vastgesteld. Gezien de verhoogde risico's bij de stedelijke gebiedstransformatie is daarbij door uw Staten het handelingsperspectief van de inzet van het investeringskrediet Ontwikkelbedrijf verruimd door de risicoreserve van het Ontwikkelbedrijf voor de transformatie-projecten van B5 en M7 aan te vullen met €10 miljoen voor de periode 2020 -2023. Voor de periode daarna tot 2030 zal op basis van ervaringscijfers, die ontwikkeld worden bij de eerste projecten, in 2022 worden verkend of deze verruiming van de risicoreserve volstaat. We zullen u hierover blijven informeren.

Het project Verbeteren van ventilatie en verduurzaming van scholen richt zich op de ontzorging van gemeenten en scholengemeenschappen (basis en middelbaar onderwijs) bij de realisatie van een gezond binnenklimaat en betere energieprestaties. Daartoe zetten we een financieel ontzorgingsarrangement op, een revolverend fonds. De benodigde investering ramen we op een maximum van € 55 miljoen (als alle 700 scholen meedoen). Momenteel vindt er een pilot plaats bij 14 scholen om de haalbaarheid van een realistische business case in te schatten en de dekkingsmogelijkheden in kaart te brengen. Ook bij deze faciliteit zou de dekking uit het energiefonds van de BOM kunnen komen, eventueel aangevuld met middelen uit de immunisatieportefeuille. Indien we n.a.v. de pilot constateren dat inzet van de immunisatieportefeuille voor dit project wenselijk is, sturen we u een separaat statenvoorstel, zodat uw Staten zich erover kunnen uitspreken.

3. Provincie en de B5 en M7 gemeenten hanteren voor de aanpalende projecten cofinanciering als uitgangspunt en maken waar mogelijk gebruik van rijks- en Europese coronaherstelfondsen.

Met de 12 gemeenten hebben we afgesproken dat we de aanpalende projecten co financieren met vergelijkbare bijdragen (provinciale bijdrage is maximaal 50%). Dit geeft ten minste een multiplier van minimaal 1 staat tot 2; voor de meeste projecten komen we tot een veel hogere verhouding, omdat vaak ook private partijen mee investeren.

De type 2 projecten willen we zoveel mogelijk financieren met rijks- of Europese middelen. Het REACT EU programma is daarbij op dit moment het meest concreet en vanuit dit programma is de cofinanciering het grootst. Het programma start dit voorjaar en wordt uitgevoerd door Stimulus. In november 2020 werd duidelijk dat landsdeel Zuid-Nederland hiervoor een bedrag van ruim € 50 miljoen ter beschikking krijgt. Ruim drie kwart van deze middelen wordt weggezet via een zogenaamd provinciaal luik. Het provinciale luik Brabant omvat ruim € 20 mln. We werken met de gemeenten gezamenlijke projecten op. Het uiteindelijke besluit of de projecten ook ondersteuning krijgen, ligt niet bij de provincie, maar bij Stimulus.

Naast de middelen uit het REACT EU programma zijn er de komende periode ook andere fondsen beschikbaar, zoals de Europese Recovery and Resilience Facility (RRF) en Rijks Coronaherstel middelen. We hebben met de gemeenten en de BOM afgesproken om samen op te trekken daar waar we kansen zien voor de projecten in de agenda op aanvullende financiering vanuit deze fondsen.

4. *In totaal is met de actie- en investeringsagenda naar verwachting een publiek investeringsvolume mogelijk van circa € 165 miljoen, waarover grotendeels nog besluitvorming moet plaatsvinden. In deze fase hebben provincie en gemeenten concrete afspraken gemaakt over een investering van € 2,6 miljoen in de type 1 projecten. Hiervan neemt de provincie 50% voor haar rekening.*

De investeringsagenda bundelt rondom de vijf samengestelde kernprojecten diverse middelen. Per project zijn we nagegaan welk type projecten in aanmerking kunnen komen voor mogelijke financiële dekking (o.a. EU-fondsen, middelen van de BOM of investeringsmiddelen uit lopende provinciale programma's). We denken dat het mogelijk is in totaal een investering te realiseren van ruim € 165 miljoen met publieke middelen. Hierover zal de provincie grotendeels nog moeten besluiten. We verwachten van deze € 165 miljoen circa € 139 miljoen revolverend in te kunnen zetten voor de verduurzaming van bestaand vastgoed en scholen en voor stedelijke transformatie.

De overige € 26 miljoen betreffen eenmalige investeringen in de kernprojecten en/of aanpalende projecten die niet terugvloeien. Hiervan wordt € 11,75 miljoen gedragen door de provincie (t.b.v. de kernprojecten BrabantRing en Brabant Leert), dient € 2,6 mln. ter financiering van 22 type 1 projecten, waarvan de gemeenten € 1,3 mln. betalen. De andere helft van deze investering draagt de provincie, gedekt vanuit vigerende beleidskaders, zoals die van Economie 2030, Energie of stedelijke transformatie. Tenslotte verwachten we voor de financiering van de type 2 projecten een bijdrage van de EU van € 11,7 miljoen.

Datum

2 maart 2021

Documentnummer

GS : 4834605

PS : 4849828

5. *De uitvoering van de actie- en investeringsagenda wordt opgepakt vanuit de reguliere provinciale programma's, waarbij portefeuillehouders Economie, Energie en Ruimte hun verantwoordelijkheid nemen voor de verschillende projecten. We zullen u tweemaal per jaar informeren over de voortgang van de agenda.*

We zullen uw Staten de komende jaren minimaal tweemaal per jaar informeren over de voortgang van de agenda en eventuele tussenresultaten van projecten (o.a. op basis van KPI's). De verantwoordelijkheid voor de realisatie van de kernprojecten en aanpalende projecten ligt bij de beleidsverantwoordelijke gedeputeerden, respectievelijk de gedeputeerde voor Economie, Kennis en Talentontwikkeling (Kernprojecten 1 en 2), de gedeputeerde Energie (Kernprojecten 3 en 5) en de gedeputeerde Ruimte (Kernproject 4).

Datum

2 maart 2021

Documentnummer

GS : 4834605

PS : 4849828

Consequenties

1. *Voor drie van de vijf samengestelde kernprojecten volgen dit jaar nog separate statenvoorstellen indien nodig.*

Versnellen BrabantRing: via een separaat statenvoorstel zullen we uw Staten de gelegenheid geven om eventuele wensen en bedenkingen te uiten met betrekking tot de financiële participatie in BFX. Dit voorstel wordt in april 2021 aan uw Staten gezonden.

Verduurzamen bestaand Brabants vastgoed en Verbeteren van ventilatie en verduurzaming van scholen: Indien we constateren dat voor deze twee kernprojecten inzet van de immunisatieportefeuille wenselijk is, sturen we u in het tweede of derde kwartaal 2021 separate statenvoorstellen, zodat uw Staten zich erover kunnen uitspreken.

Europese en internationale zaken

Voor de financiering van de type 2 projecten zullen de projectuitvoerders een beroep doen op Europese middelen uit (coronaherstel) programma's als REACT-EU en RRF. Inzet van middelen zal afhankelijk van het gekozen instrument worden getoetst op de uitgangspunten voor staatssteun en aanbesteding.

Communicatie

Op 3 maart 2021 zal de Actie- en investeringsagenda in samenwerking met de B5 en M7 bekend worden gemaakt. Daarnaast wordt de agenda ook middels een publieksversie en berichten op onze kanalen toegankelijker gemaakt voor het publiek.

Tegelijk wordt de komende maanden de inzet op de publiekscampagne "De Kracht van Brabant" vooralsnog exclusief voor corona-gerelateerde maatregelen voortgezet. Uit een kwantitatieve en kwalitatieve evaluatie van de campagne is gebleken dat deze effectief is, het bereik groot is en veel Brabanders zich herkennen in de boodschap en zich erdoor gesteund voelen.

Vervolg

Het college van GS bereidt zich voor op vervolgstappen in het kader van de aanpak gericht op herstel uit de coronacrisis. We richten ons daarbij op een aantal sporen: de uitvoering van de Actie- en investeringsagenda (o.a. uitwerken type-3 afspraken), het voortzetten van de publiekscampagne "Kracht van Brabant" en het (begeleid) weer opstarten van de samenleving na een lange periode van lockdown. Met de verschillende gemeenten en organisaties rondom cultuur, kunst en evenementen wordt gewerkt aan een Brabantbrede aanpak om gecontroleerd weer brede publieksevenementen mogelijk te maken deze zomer. Mochten deze sporen aanvullende financiering vragen, dan komen we daarover bij uw Staten terug in het kader van de perspectiefnota 2021.

Daarnaast blijven we u vanuit de diverse portefeuilles informeren over de impact van Corona op de uitvoering van lopende beleidsprogramma's, waaronder de ondersteuning van de cultuursector, musea, evenementen, verbonden partijen/deelnemingen en de mobiliteit (impact op vervoersconcessies).

Bijlagen

Actie- en investeringsagenda Coronaherstel, onderdeel van de 'brede herstelaanpak corona' in Brabant

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

mr. I.R. Adema

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Programmamanager: de heer G.A. ten Dolle, (06) 83 94 52 26,
gtdolle@brabant.nl.

Opdrachtnemer: mevrouw F.J. Melker, (06) 18 30 30 42, fmelker@brabant.nl.

Datum

2 maart 2021

Documentnummer

GS : 4834605

PS : 4849828